

אגף תכנים, תוכניות, הכשרה
והשתלמויות

משרד הבריאות

לא תעמוד על דם רעך - מאדישות למוערבות

כיתה יב'

"לא תעמד על דם רעך" (ויקרא יט, טז) -
מניין לרואה את חברו שהוא טובע בנהר או חיה גורתו או לסטים באין עליו שהוא חייב
להצילו?
תלמוד לומר: לא תעמוד על דם רעך"
(סנהדרין עג ע"א)

אגף תכנים, תוכניות, הכשרה
והשתלמויות

משרד החינוך

מבוא למורה

לא תעמוד על דם רעך- מאדישות למוערבות

שיעור זה הוא אחד מתוך שלושה שיעורים בנושא "ערבות הדדית" "לא תעמוד על דם רעך" והוא מעודד עשייה חברתית.

נבחן באופן מעשי את המעבר מאדישות למעורבות בפן המוסרי גם כשהחוק אינו מחייב אותנו. נחשף למקרים אמיתיים ולתוצאות העשייה למען האחר במקרים אלה.

כל שיעור מותאם ל-45 בכיתה :

שיעור 1 – הושטת יד לחסרי ישע- כיתה י'

שיעור 2 – הצלה במצבי סיכון- כיתה יא'

שיעור 3 – מאדישות למוערבות- כיתה יב'

אגף תכנים, תוכניות, הכשרה
והשתלמויות

משרד החינוך

מהי ערבות הדדית?

ערבות הדדית היא פעולת תמיכה או עזרה שמתבצעת בין שני גורמים, כאשר האחד עוזר לשני. הערבות יכולה להתרחש בין יחידים או בקבוצה.

נקרין את הסרטון "[המורה והתלמידים שהצילו את חייה נפגשים](#)" כתבה באתר YNET המתארת את סיפורה של חן דנציגר, מורה צעירה הרה שלקתה בדום לב ואשר ניצלה בזכות תלמידיה שביצעו בה החייאה.

פתיחה

גוף –
מהלך

סיום

שאלות לדיון:

- מה הייתם עושים לו הייתם במקום התלמידים? ישנו ידע כלשהו שהייתם רוצים לרכוש לאחר שנחשפתם למקרה?
- שתפו בסיפורים אישיים או בסיפורים שאתם מכירים על הצלת חיים.
- אלו ערכים לדעתכם עולים מתוך המקרה?

בעזרת משל ואיור, נבחן את מקומנו בהתערבות במקרים בהם אדם זקוק לעזרה. נבדוק מצבים שבהם אדם יודע כי נעשה עוול אך מעלים עין מן המציאות.

מהלך הפעילות:

1. דיון בזוגות- נחלק את המשתתפים לזוגות ולכל זוג ניתן את משל הספינה ואת איור שלושת הקופים.
2. בסיום הקריאה, כל זוג יעלה את המסרים של המשלים, ויכתוב מה דומה ומה שונה ביניהם.
3. הזוגות יספרו אחד לשני האם נתקלו בעבר במקרים בהם אחד מהם או אדם אחר עמדו מנגד או עשו מעשה.

פתיחה

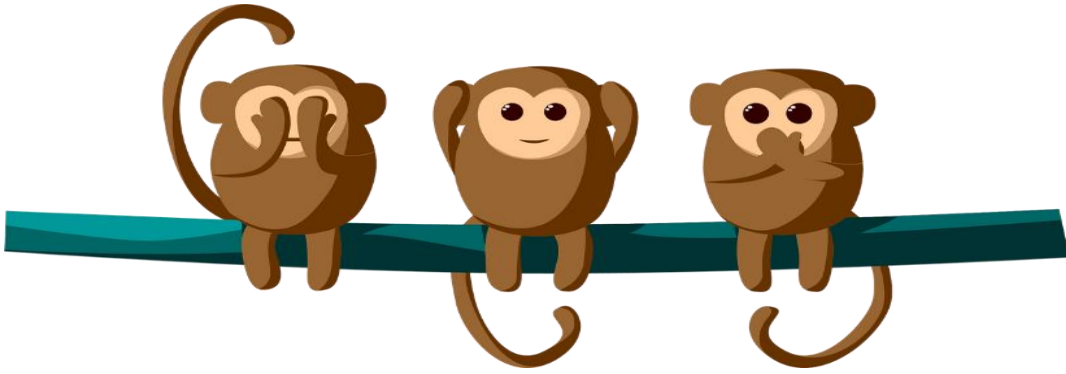
גוף –
מהלך

סיום

שאלות לדיון:

- איזו אמירה חברתית או מסר מרכזי משקף כל אחד מהמשלים?
- האם נתקלתם במקרים דומים בחייכם? כיצד נהגתם?
- מהי הדילמה במצבים כאלו?
- האם לדעתכם המשלים מתאימים לתיאור החברה בישראל?

משל שלושת הקופים החכמים

שלושת הקופים החכמים הם סמל עממי, שמקורו במזרח הרחוק. ככל הנראה, הופיע הסמל לראשונה בסין. הסמל כולל שלושה קופים: האחד מכסה את פיו בידיו, השני מכסה את עיניו, השלישי מכסה את אוזניו. על פי הפרשנות הנפוצה בימינו, ובשונה מן המשמעות המקורית, הסמל מתאר מצב שבו אדם היודע כי נעשה עוול בסביבתו בוחר להעלים עין מן המתרחש. לעיתים, הסמל מתואר במשפט: "לא ראיתי, לא שמעתי, לא אמרתי".

משל הספינה

בספינה בלב ים, החל אדם לקדוח חור ליד מקום מושבו. פנו אליו שאר היושבים בספינה ושאלו מדוע הוא עושה כן? השיב להם: "מה אכפת לכם? הרי אני קודח תחת המקום שבו אני יושב!?"

משל הספינה מבוסס על פרשנותו של רבי שמעון בר יוחאי לספר ויקרא, המובאת במדרש ויקרא רבה (פרשה ד) והוא עוסק ברעיון שכל בני האדם ערבים זה לזה

קראו את המשלים ודונו בזוגות:

- איזו אמירה חברתית או מסר מרכזי משקף כל אחד מהמשלים? מי הנמשל לדעתכם?
- מה דומה או שונה בין כל אחד מהמשלים?
- האם נתקלתם במקרים דומים בחייכם? האם קרה לכם שהתלבטתם אם להתערב ובחרתם לעצום עיניים? מדוע?
- מתי ובאילו נסיבות אדם צריך לדאוג לעצמו ומתי חובה עליו להתחשב באחרים? הדגימו.
- האם לדעתכם המשלים מתאימים לתיאור החברה בישראל?

בשיעור זה, דנו באופן מעשי במעבר מאדישות למעורבות בפן המוסרי גם כשהחוק אינו מחייב אותנו. נחשפנו למקרים אמיתיים ולתוצאות העשייה למען האחר במקרים אלה.

נסיים עם סרטון אנימציה שמתאר אדם הנראה תחילה כאדיש לסביבתו, וכשהוא מתחיל בעשייה כלפי הסביבה, הוא מגלה עד כמה הוא מקבל ממתן סיוע לאחרים.

פתיחה

גוף –
מהלך

סיום

שאלות לדיון

- כיצד הסרטון מתקשר לנושא השיעור? מה לדעתכם הוביל לשינוי בהתנהגותו של הגיבור?
- האם למדתם משהו חדש בשיעור? אם כן, כיצד תוכלו ליישמו?

אגף תכנים, תוכניות, הכשרה
והשתלמויות

סרטים

משרד החינוך

